

Pilke Valonkatu

VUOSISUUNNITELMA

toimikausi 2022-2023

Lapsuuden itseisarvo

Ihmisenä kasvaminen

Lapsen oikeudet

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Perheiden monimuotoisuus

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Varhaiskasvatuksen tehtävä

Varhaiskasvatuksen tehtävä on edistää lasten kokonaisvaltaista kasvua, kehitystä ja oppimista yhteistyössä huoltajien kanssa. Varhaiskasvatus edistää lasten tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta ja ehkäisee syrjäytymistä. Varhaiskasvatuksessa opitut tiedot ja taidot vahvistavat lasten osallisuutta sekä aktiivista toimijuutta yhteiskunnassa. Lisäksi varhaiskasvatus tukee huoltajia kasvatustyössä sekä mahdollistaa heidän osallistumisensa työelämään tai opiskeluun.

Sisälllys

KAJAANI SUUNTA TULEVAISUUTEEN KOLMELLA TEEMALLA.....	4
Elinvoima ja osaaminen - Menestyvä kaupunki	4
Lapset ja nuoret - Lasten ja nuorten kaupunki.....	4
Kestävä kehitys - Resurssiviisas luontokaupunki.....	5
LAADUNARVIOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET.....	6
LAADUNARVIOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET	7
Suunnitelma huoltajien osallisuuden lisäämiseksi	7
Suunnitelma kiusaamisen ehkäisemisestä ja tiedottamisesta	8
Leikki.....	10
PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS.....	11
Varhaiskasvatuksen arvoperusta.....	Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.
TIIMISOPIMUS	16
Yhteistyösuunnitelma veon kanssa	18
Leikki.....	19
Pedagoginen dokumentointi	20
Tunne- ja vuorovaikutustaidot, sekä sensitiivisyys	22
Arviointi	24
Monilukutaito ja digitaalinen osaaminen.....	25
LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN	31
AJATTELU JA OPPIMINEN	31
KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU	31
ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT	31
OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN.....	31

KAJAANI SUUNTA TULEVAISUUTEEN KOLMELLA TEEMALLA

Elinvoima ja osaaminen - Menestyvä kaupunki

”Olemme kiinnostava kaupunki kotimaisille ja ulkomaisille osaajille. Opiskelijat hakeutuvat Kajaaniin.”

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa:

- Tarjoamme työ- ja harjoittelupaikkoja varhaiskasvatuksessa
- Varhaiskasvatuspalvelumme ovat joustavia ja vastaavat kysyntään
- Varhaiskasvatus on laadukasta – varhaiskasvatuskunta 2021
- Teemme yhteistyötä eri oppilaitosten kanssa
- Kehitämme ohjausosaamistamme opiskelijoiden suhteen
- Olemme näkyvästi esillä sosiaalisessa mediassa – näkyvyyden ja vetovoiman lisääminen

Näin toimimme:

- Olemme aktiivisia rekrytoimissamme pätevää työvoimaa, panostamme positiiviseen mielikuvaan rekrytointivaiheessa. Rekrytoinnissa hyödynnämme some-kanavia sekä Piikkeen monipuolisia kanavia. Ylläpidämme osaltamme selkeitä ja informatiivisia kotisivuja.
- Pyrimme palveluillamme vastaamaan perheiden hoidontarpeeseen ja tarjoamme laadukasta varhaiskasvatusta
- Teemme aktiivisesti yhteistyötä eri verkostojen kanssa, kuten VEO, neuvola, perhetyö jne.
- Markkinoimme yksikköä mm. kirjeellä sijaisille, jolla madallamme kynnystä tulla työskentelemään meille sekä luomme positiivista mielikuvaa yrityksestämme ja yksiköstämme
- Otamme aktiivisesti ja säännöllisesti opiskelijoita, TETiläisiä, työkokeilijoita jne. päiväkotimme. Jokainen ryhmä sitoutuu ottamaan sekä ohjaamaan opiskelijoita ja harjoittelijoita.
- Tunnistamme ja annamme tunnustusta henkilökunnan osaamiselle, annamme mahdollisuuden hyödyntää omaa osaamista (mm. taitaja-markkinat, joilla jaetaan vastuualueita)
- Yksikössämme on nimetyt digitutorit, jotka yhteistyössä toisten alueellisten ja valtakunnallisten digitutoreiden kanssa kehittävät digitaalista osaamista yksikössämme

Lapset ja nuoret - Lasten ja nuorten kaupunki

”Edistämme lasten ja nuorten turvallisuutta sekä yhteisöllisyyttä. Nuorilla on mielekästä tekemistä. Lasten ja nuorten on hyvä kasvaa Kajaanissa.”

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa?:

- Lasten osallisuus ja sen kehittäminen pitkäaikainen painopistealue
- Positiivinen pedagogiikka ja hyvän huomaaminen
- Lapsella oikeus tarvitsemaansa tukeen
- Henkilökunnalla sensitiivinen työote
- Varhaiskasvatuksessa lapsella turvallinen kasvuympäristö, jossa nollatoleranssi kiusaamiselle

Näin toimimme:

- Olemme työyhteisössä sopineet osallisuuden varmistamisesta päiväkodissamme yksikön pedagogiseen toimintasuunnitelmaan (huoltajien nähtävillä eteisissä ja Daisyssa)
- Olemme työyhteisössä sopineet, kuinka panostamme huomamaan hyvää jokaisessa lapsessa joka päivä
- Käymme henkilöstön kanssa arvokeskustelua, jossa sensitiivisyys nostetaan yhteiseksi arvoksi lapsen kohtaamiselle
- Henkilökuntamme osallistuu aktiivisesti ajankohtaisiin täydennyskoulutuksiin, seuraamme koulutuksien toteutumista vuositasolla. Painotamme positiivisen pedagogiikan osaamisen vahvistamiseen
- Yksikössämme on suunnitelma kiusaamisen ehkäisemiseksi sekä toimintamallit kiusaamisen ilmentyessä

Kestävä kehitys - Resurssiviisas luontokaupunki

”Käytämme resurssijamme harkitusti, hyvinvointia ja kestävästä kehitystä edistävästi.”

Mitä tarkoittaa varhaiskasvatuksessa?:

- Kierrätämme tavaroita ja huonekaluja eri yksiköiden/ryhmien välillä
- Pyrimme hankkimaan kestäviä ja korjattavia tavaroita
- Hyödynnämme kierrätys- ja luonnonmateriaalia
- Minimoimme ruokahävikkiä – harjoittelu lasten kanssa
- Kierrätämme yhdessä lasten kanssa
- Käytämme kirjastoa monipuolisesti
- Luonto on yksi oppimisympäristömme
- Hyödynnämme kaupungin eri tiloja toiminnassamme

Näin toimimme:

- Päiväkotimme on luontopainotteinen ja tämä näkyy toiminnassamme
- Henkilökunta osallistuu luontopainotteisiin koulutuksiin, yksikössämme on nimetty luontovastaava ja teemme aktiivisesti alueellista yhteistyötä Pohjois-Suomen alueella toisten luontotalojen kanssa
- Retkeilemme päiväkotimme lähiympäristössä ja muissa kohteissa viikoittain, käytämme luontoa muutoinkin oppimis- ja toimintaympäristönä (metsälaulukset, -eskari jne.) Miellämme, että mitä voidaan tehdä sisällä, voidaan tehdä myös ulkona. Oppiminen ei keskeydy ulkoilun ajaksi.
- Kestävä kehitys on jatkuva teemamme, johon kiinnitämme huomiota niin koko yrityksen ja yksikön tasolla. Teemme lasten kanssa esimerkiksi kierrätyskävelyitä, kierrätämme päiväkodissa jätteitä, Kurre Kainuulaisen vierailu jne.
- Ohjaamme lapsia hyviin tapoihin, yhteisvastuullisuuteen ja ympäristön kunnioittamiseen
- Vietämme esimerkiksi lasten syntymäpäiviä metsässä, metsäsynttäreinä > aineeton juhlatapa
- 4 kertaa vuodessa punnitsemme ruokahävikkiä viikon ajan ja suuntaamme huomiota tähän
- Vieraillemme joo toinen viikko pihassamme pysähtyvässä kirjastoautossa
- Hyödynnämme monipuolisesti kaupunkia oppimisympäristönä; Kaukavesi, kirjasto, museot, puistot yms.

LAADUNARVOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET VAHVUUDET JA KEHITTÄMISKOHTEET

Yksikköemme vahvuudet
<ul style="list-style-type: none"> - Lapset vastaanotetaan ja hyvästellään päivittäin henkilökohtaisesti - Huoltajat saavat päivittäin tietoa lapseni varhaiskasvatuspäivän kulusta - Lapsen varhaiskasvatussuunnitelmaan/esiopetuksen oppimissuunnitelmaan kirjatut tavoitteet ja toimenpiteet ovat toiminnan suunnittelun perusta - Jokaiselle lapselle annetaan positiivista palautetta päivittäin
<p>Näin toimimme + tarkennus tiimiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Hoitajat ovat lämpimiä ja ottavat lapsen aina rauhassa, henkilökohtaisesti ja ilolla vastaan - Annamme lapselle mahdollisuuden kertoa itse päivän kuulumiset ja tuemme häntä siinä - Olemme aidosti läsnä lasten ja vanhempien kanssa - Olemme kiinnostuneita lasten tunteista ja tarpeista - Kohtaamme lapsen fyysisesti hänen tasolleen laskeutuen - Kohtelemme kaikkia lapsia ja perheitä tasapuolisesti sekä henkilökohtaisesti - Kaikki tunteet ovat sallittuja. Tuemme tunteiden säätelyä, sanoitamme niitä ja luomme turvallisen ympäristön tunteiden kohtaamiselle. - Huoltajien kanssa olemme avoimia, helposti lähestyttäviä ja rehellisiä - Otamme lapset vastaan kiireettömän iloisesti ja lämpimästi - Osoitamme kunnioitusta sekä arvostusta lasta ja vanhempia kohtaan - Keskustelemme haastavistakin asioista ammattitaitoisesti sekä luottamuksellisesti, huoltajien mielipiteet huomioon ottaen - Meistä välittyy aito välittäminen lasta ja perheitä kohtaan - Olemme täällä lapsia varten
<p>Arviointi</p>

Yksikkömme kehittämiskohteet
<ul style="list-style-type: none"> - Lapsille annetaan tilaa ja aikaa toimia omien edellytystensä mukaisesti - Toteutamme säännöllisesti pedagogista dokumentointia
<p>Näin toimimme + tarkennus tiimiin:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Porrastamme toimintaa ja siirtymiä päivän aikana pienryhmätoiminnan avulla. Tällä varmistamme kiireettömän ja rauhallisen arjen. Tämä luo edellytykset lapselle tilaa ja aikaa toimia omien edellytystensä mukaisesti. - Pedagoginen dokumentointi tiimin yhteisenä vastuuna, jatkuvuus, käsitteen ”pedagoginen dokumentointi” avaaminen kaikille sekä asian tiimoilta kouluttautuminen ja tiedon lisääminen
Arviointi

LAADUNARVIOINTIKYSELYSTÄ NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Suunnitelma huoltajien osallisuuden lisäämiseksi
<ul style="list-style-type: none"> - Miten kerätään mielipiteitä/ajatuksia/toiveita, kyselyt, vanhempainillat, ja niin edelleen? - Onko huoltajilla taitoja/osaamista, joita voidaan vakassa hyödyntää?
<p>Näin toimimme + tarkennus tiimiin</p> <ul style="list-style-type: none"> - Henkilökunta on helposti lähestyttävää, huoltajat voivat asioida eri asioiden tiimoilta henkilökunnan kanssa matalalla kynnyksellä - Osallistetaan huoltajia mukaan pienillä kotitehtävillä - Otamme huoltajien palautteita, toiveita ja ideoita vastaan (vanhempainillat, vasukeskustelut jne.) Teemme näitä konkreettisesti näkyväksi, huomioimme toiminnan suunnittelussa.
Arviointi

LAADUN ARVIOINNISTA NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHTEET

Suunnitelma kiusaamisen ehkäisemisestä ja tiedottamisesta:

- **Miten kiusaamista ehkäistään?**
- **Miten toimintatavoista tiedotetaan huoltajia?**
- **Miten ryhmässä esiintyvistä kiusaamistilanteesta informoidaan huoltajia?**

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- Kiusaamisen ehkäisy on kirjattu varhaiskasvatuslakiin. Lasta tulee lain mukaan suojata väkivallalta, kiusaamiselta ja muulta häirinnältä.
- Pilke päiväkodeissa toimimme systemaattisesti kiusaamisen vastaisesti ja suojelemme lapsia fyysisen turvallisuuden lisäksi myös henkiseltä väkivallalta
- Kiusaamisen ennaltaehkäisyssä on tärkeää aikuisen aito läsnäolo, kuuleminen ja välitön puuttuminen tilanteeseen
- Kiusaamisen ennaltaehkäisyssä ja lapsen muun häirinnän ehkäisyssä on ensiarvoisen tärkeää rohkaista lapsia kertomaan kiusaamisesta
- Kiusaamisen ehkäisy ja siihen puuttuminen ovat edellytys laadukkaan varhaiskasvatuksen toteutumiseksi sekä välttämätöntä yksittäisen lapsen kehitykselle, olipa kyse kiusatusta, kiusaajasta tai kiusaamista seuraamaan joutuneista muista lapsista. (MML)
- Pienten lasten keskuudessa kiusaaminen yhdistetään esim. lelujen väkisin pois ottamiseen, leikkien pilaamiseen/ rikkomiseen, tönimiseen ja leikeistä pois sulkemiseen. Pienet lapset saattavat puolustautua lyöden tai purren tunkeilijaa. Pienten lasten taidot eivät aina riitä kehittyneeseen keskusteluun, jolloin keinot voivat olla fyysisiä. Myös puutteellinen kielitaito saattaa johtaa ei-toivottujen käytäytymismallien käyttöön.
- Kaikki päiväkodissa tapahtuvat riidat ja konfliktit eivät kuitenkaan ole kiusaamista, mutta toistuessaan ja pitkään jatkuessaan niistä saattaa tulla sitä. Tärkeää on kuulla lapsen oma kokemus tilanteesta. Kiusaamiselle tyypillistä on toistuvuus, tietoisuus, vallan epätasapaino ja uhrin kyvyttömyys puolustautua.
- Kiusaamistilanteisiin puututaan välittömästi ja tapahtunut kiusaamistilanne selvitetään osallisten kesken puhumalla. Lapsia opetetaan kertomaan kiusatuksi tulemisesta heti aikuiselle, joka selvittää asian lasten kanssa.
- Kauden alussa syksy kuluu ryhmäytymisleikkejä leikkien, minkä tavoitteena on saada hyvin toimiva ryhmä, jossa kaikilla on mukava ja turvallinen olla. Aamupiiri on tärkeä ryhmän kokoontumishetki ja me-hengen luoja ja vanhempia ohjeistetaan tuomaan lapsensa päiväkotiin aamupiirin alkuun mennessä.
- Pienryhmät tukevat lasten ryhmäytymistä. Ryhmäytyminen tapahtuu asteittain, ensin tutustutaan oman pienryhmän jäseniin ja sen jälkeen myös muihin ryhmän lapsiin ja aikuisiin.
- Hiljaisempia ja arempia lapsia rohkaistaan osallistumaan leikkeihin aikuisen ohjauksella.
- Sosiaalisia taitoja voidaan harjoitella myös eri ilmaisun keinoin, mm. draaman avulla. Aamupiireissä tai pienryhmissä voidaan tehdä erilaisia harjoituksia tai leikkejä.
- Aikuiset ovat aktiivisesti mukana leikkiryhmissä ja havainnoivat leikkiä. Aikuisen rooli on tukea lasten keskinäistä vuorovaikutusta ja sosiaalisten suhteiden kehittymistä.
- Vanhempien kanssa tehdään yhteistyötä ja sovitaan yhteisistä toimintatavoista päiväkodissa ja kotona.
- Noudatetaan yhteisesti sovittuja sääntöjä, joita lapset ovat olleet mukana luomassa.

- Aikuiset rohkaisevat lapsia leikkimään kaikkien kanssa ja vaihtelevaan leikkikavereita. Leikkitaulun avulla lapset voivat valita itse leikkinsä. Joskus aikuiset voivat päättää leikkiparit tai leikit voidaan arpoa → kukaan ei jää yksin, syrjäytymisen ehkäisy
- Kiusaamisen ehkäisyyn ei ole vain yhtä tapaa, joka sopisi kaikkiin tilanteisiin vaan jokainen tapaus on yksilöllinen. Pääasia on, että kiusaamisen vastainen työ näkyy päiväkodin arjessa ja kaikki ovat siihen sitoutuneet.
- Lapsia ja vanhempia kuunnellaan ja puututaan, jos huomataan jotain huolestuttavaa perheen tilanteessa. Päiväkodin henkilöstöllä on velvollisuus tehdä yhteistyötä mm. lastensuojelun, perheneuvolojen yms. kanssa.
- Päiväkotiin ei päästetä sinne kuulumattomia ihmisiä. Aina vieraan saapuessa päiväkotiin, mennään häntä tervehtimään ja kysytään, millä asialla hän on.
- Jos joku henkilöstöstä puhuu lapsille loukkaavaan sävyyn, siihen puututaan välittömästi eikä sitä hyväksytä.
- Kiusaamisen ehkäisemisen suunnitelma sekä toimintamallit käytössä
- Henkilöstö toimii mallina lapsille kaikissa vuorovaikutustilanteissa
- Huoltajille kerrotaan, miten kiusaamistilanteisiin puututaan, esim. vanhempainillassa
- Kiusaamistapauksissa tilanteet käydään läpi yhdessä lasten ja huoltajien kanssa, riitatilanteissa puututaan napakasti ja sovitellen

Arviointi

LAADUN ARVIOINNISTA NOUSSEET YHTEISET KEHITTÄMISKOHEET**Leikki**

- Miten huomioimme leikin mahdollisuudet, osallisuuden ja inklusion huomioiminen leikissä, aikuisten rooli

Näin toimimme + tarkennus tiimiin

- Porrastamme toimintaa ja siirtymiä päivän aikana pienryhmätoiminnan avulla. Tällä varmistamme kiireettömän ja rauhallisen arjen.
- Pienryhmätoiminnan avulla takaamme lapselle leikkirauhan ja helpotamme aikuisen osallistumista leikkeihin ja leikin kehittämiseen aktiivisemmin
- Tuemme pienryhmätoiminnalla lapsen pitkäaikaista toimintaa ja leikkiä
- Tuemme lapsen yhteenkuuluvuuden tunnetta ja jakamisen taitoa
- Luomme lasten kiinnostusten kohteiden mukaisia mahdollisuuksia leikkeihin ja leikkiympäristöihin
- Aikuinen toimii rikastajana lasten leikeissä, ruokkien kiinnostusta ja mielikuvitusta

Arviointi

PEDAGOGISEN TOIMINNAN VIITEKEHYS

Kuva: Opetushallitus

Varhaiskasvatuksen arvoperusta

Lapsuuden itseisarvo

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Osallisuus huomioidaan jokaisen kohdalla kaikessa
- Kohtaamme jokaisen lapsen yksilöllisesti
- Henkilökunta kiinnittää huomiota siihen, että puhuu lapsista tasa-arvoisesti
- Lasten oman kulttuurin arvostaminen ja kannustamme lapsia luomaan itse omaa kulttuuriaan

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

- Otamme lapset arjessa huomioon yksilöllisesti
- Puhumme lapsista tasa-arvoisesti
- Osallistamme lapsia arjessa

Ihmisenä kasvaminen

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Ryhmän säännöt tehdään yhdessä lasten kanssa ja kuvitetaan
- Kaikkiin kiusaamistilanteisiin puututaan, tilanne käydään läpi ja huoltajia tiedotetaan
- Hyvät käytöstavat – aikuisen esimerkki
- Positiivinen pedagogiikka
- Kaveritaitojen kehittäminen
- Tunnetaitojen vahvistaminen – vuorovaikutusleikkejä
- Auta minua tekemään itse ja tue minua löytämään erilaisia ratkaisuja
- Huomaa hyvä!

Miten arvo näkyy toiminnassamme:

- Olemme yhdessä luoneet yhteiset ryhmämme säännöt
- Harjoittemme ahkerasti hyviä käytöstapoja
- Kiusaamistilanteisiin puututaan ja yhdessä niitä selvitetään. Myös vanhempia näistä tiedotetaan
- Kaveritaitoja ja tunnetaitoja harjoitellaan leikkien kautta.
- Pyrimme siihen, että lapset tekevät itse ja aikuiset tarvittaessa auttavat

Lapsen oikeudet

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Lapsen oikeus tulla hyväksytyksi ryhmässä juuri sellaisena kuin on
- Elämme tässä hetkessä
- Osallisuus
- Turvallisuus: fyysinen, psyykinen, sosiaalinen
- Leikki on lapsen oikeus – leikin havainnointi
- Aikuinen edistää leikkiä muokkaamalla oppimisympäristöä yhdessä lasten kanssa
- Aikuinen läsnä vastaamassa lasten tarpeisiin
- Kaveritaidot ja ryhmäytyminen

Miten arvo näkyy toiminnassa:

- Otamme huomioon lasten mielenkiinnon kohteet keskustellen lasten kanssa ja havainnoimalla lapsia. Vuorovaikutuksellinen keskustelu huoltajien kanssa lapsen kiinnostuksen kohteista.
- Leikeissä huomioon otetaan iän mukaiset lelut ja leikin kehittäminen lapsille mielekkääksi. Leikin kehittämisessä hyödynnetään lasten mielenkiinnon kohteita ja pyritään muokkaamaan leikkitalat sen mukaisesti.
- Lapset huomioidaan aamulla varhaiskasvatukseen tullessaan tervehtien ja yksilöllisesti huomioiden.
- Kasvattajat huomioivat lasten tarpeet, vastaavat lapsen vuorovaikutukseen vastavuoroisesti ja osallistaa lapsia varhaiskasvatuksen arjessa. Lasten osallisuutta tuetaan antamalla mahdollisuuksia vaikuttaa varhaiskasvatuksen arkeen. Esimerkiksi äänestämällä, valitsemalla muutamasta mieleisistä vaihtoehdosta, leikin valinnoilla, kuuntelemalla lapsen mielipiteitä.
- Kasvattajat huomioivat että leikeissä ei aina leikitä saman kaverin kanssa ja kaikille löytyy leikkikaveri. Huomioidaan lasten fyysinen koskemattomuus, ettei kukaan satuta, koske sopimattomasti. Puututaan tilanteisiin, jos niitä ilmaantuu.
- Lapsille osoitetaan heidän olevan tärkeitä antamalla heille mahdollisuus tulla syliin ja lohdutetaan heitä tarpeen vaatiessa. Vastataan kasvattajina lapsen itkuun ja hätään sensitiivisesti ja empaattisesti.
- Harjoitellaan tunnetaitoja ja kuinka otetaan toiset huomioon. Tässä tärkeänä kuvien merkitys, joilla saadaan sellaisetkin lapset ilmaisemaan itseään ja tunteitaan, joilla puheen kehityksessä viivästymää. Kuvat käyvät kaikille lapsille esimerkiksi jos ei lapsi halua ääneen sanoa tunteitaan tai mielipiteitään.
- Kannustetaan ja motivoidaan lasta arjessa tekemään itse, autetaan tarvittaessa.

Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Henkilökunta toimii sukupuolisensitiivisesti ja hyväksyy kaikki lapset taustasta riippumatta
- Kaikki lapset saavat osallistua kaikkeen toimintaan
- Toiminnassa hyväksytään erilaiset tavat tehdä
- Jos lapsi ei saa osallistua uskonnolliseen toimintaan, järjestetään vastaavaa toimintaa
- Huomioidaan ruokarajoitteet
- Oikeus saada tietoa omalla kielellä

- Käytämme laajasti eri kommunikaatiokeinoja
- Pedagoginen dokumentointi yksilö- ja ryhmätasolla
- Autamme lasta tulemaan kuulluksi (piirtäminen, sadutus, kuvaaminen, videointi jne.)

Miten arvo näkyy toiminnassaamme:

- Kasvattajina kunnioitetaan erilaisia perheitä ja heidän kulttuuria, arvoja sekä uskontoa. Esimerkiksi jos lapsi ei saa syödä sianlihaa uskontonsa vuoksi me kasvattajina kunnioitamme tätä. Myös mikäli perheessä on kasvisruokavalio käytössä niin mahdollistamme tämän ruokavalion lapselle.
- Arjessa emme korosta niin sanottuja sukupuolirooleja leikeissä, kuten poika voi olla leikeissä äiti tai tytöt voivat leikkiä autoilla.
- Perheille, joilla eri kieli tarvittaessa mahdollistetaan selkokielellä ohjeistukset tai voimme käyttää kääntäjää.
- Toiminnassamme huomioimme ettei ketään jätetä leikkien ulkopuolelle eikä kiusata. Edistetään toiminnallamme tasa-arvoisuutta ja suvaitsevaisuutta. Omalla esimerkillämme kasvattajina kerromme lapsille erilaisuudesta ja kulttuurien moninaisuudesta. Sekä näytämme suvaitsevaista ja myönteistä suhtautumista erilaisuuteen, joka välittyy toimintamme kautta lapsille.
- Lasten ristiriitatilanteet selvitetään heti ja asioista tiedotetaan huoltajille. Opetellaan ottamaan huomioon toisten tunteita sekä pyytämään ja antamaan anteeksi.
- Käytämme kuvia sanallisen ohjauksen tukena, arjen ohjaustilanteet (esim. pukeminen, leikinvalinta)
- Kuvien ottaminen sekä niiden lisääminen Driveen, josta huoltajat voivat niitä katsoa yhdessä lapsen kanssa. Kuvia hyödynnetään varhaiskasvatuksen arjessa katselemalla niitä yhdessä lasten kanssa sekä käymällä niistä keskustelua.
- Suunnitellaan ja toteutetaan arjessa erilaisia tehtäviä, joissa lapset saavat käyttää taitojaan. Mahdollistetaan lapsen ilmaista itseään eri tavoin, kuten piirtämällä. Käydään keskustelua lapsen kanssa piirtämästään asiasta.

Perheiden monimuotoisuus

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Otamme selvää kulttuurista, tavoista arvoista jne. perheeltä itseltään
- Tehdään näkyväksi erikieliset lapset esimerkiksi ryhmän seinälle toivotuksia eri kielillä
- Kunnioitetaan ja hyväksytään kaikenlaiset perheet
- Huomioidan perheiden tarpeet ja toiveet esimerkiksi katsomuksellisista asioista
- Perheiden asioinnissa käytetään tarvittaessa tulkkia
- Huomioidaan erilaiset teemapäivät, esimerkiksi läheisen päivä

Miten arvo näkyy toiminnassa:

- Otamme lapset ja huoltajat huomioon tasapuolisesti ja oikeudenmukaisesti
- Olemme avoimia, helposti lähestyttäviä ja rehellisiä. Otamme lapset ja huoltajat vastaan iloisesti ja lämpimästi, sekä olemme ymmärtäviä.
- Osoitamme kunnioitusta ja arvostusta lasta ja huoltajia kohtaan
- Keskustelemme haastavista asioista asiallisesti, huoltajien mielipiteet huomioon ottaen

Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Esimerkkejä miten arvo näkyy toiminnassa:

- Lapsia ohjataan terveyttä ja hyvinvointia edistävään elämäntapoihin keskustelemalla, lukemalla kirjallisuutta, draaman avulla, vastaamalla kysymyksiin ikätasoisesti jne.
- Kierrättäminen – lapset + henkilökunta
- Hävikin seuraaminen
- Suositaan aineettomia lasten lahjoja
- Terveellinen ruoka, liikunta ja lepo
- Säännöllinen päivärytmi
- Opetellaan sosiaalisia taitoja: pyritään ehkäisemään syrjäytymistä
- Siisteyskasvatus
- Lähiympäristöön tutustuminen, retkeily, ympäristön suojeleminen
- Esteettisyys oppimisympäristöissä

Miten arvo näkyy toiminnassa:

- Kestävän kehityksen huomioiminen osana päiväkotimme toimintaa
- Ruokakasvatus osana arkeamme; ohjaamme lapsia omatoimiseen, monipuoliseen ja riittävään syömiseen. Opettelemme hyviä ruokailutapoja sekä yhdessä syömisen kulttuuria.
- Innostamme ja kannustamme lapsia liikkumiseen ja aktiiviseen elämäntapaan
- Osallistumme aktiivisesti Liikkuva varhaiskasvatus -ohjelmaan. Päiväkodissa nimetty työntekijä liikuntavastaavana.
- Päiväkodin linjaus sokerittomaan ja aineettomaan
- Luontopainotteisuuden korostaminen osana arkea

TIIMISOPIMUS

TIIMIN NIMI:

TIIMIN JÄSENET:

TIIMIN VETÄJÄ:

TIIMIN JÄSENTEN VASTUUALUEET:

TIIMIN KÄYTÄNTEET, SOPIMUKSET JA YHTEISET PELISÄÄNNÖT:

TIIMIN KEHITTÄMISKOHEET

Kehittämiskohde 1 + arviointi
Kehittämiskohde 2 + arviointi
Kehittämiskohde 3 + arviointi

MITEN TIIMISSÄ HUOLEHDITAAN JA YLLÄPIDETÄÄN TYÖHYVINVOINTIA

--

Yhteistyösuunnitelma veon kanssa

Veon kanssa sovitut yhteistyökäytännöt ja toimintamallit

- Esiopetuksen osa-aikainen erityisopetus
- Henkilöstön konsultointi ja ohjaus arjen kuntouttavien toimintatapojen käyttöön
- Yhdessä varhaiskasvatuksen henkilökunnan sekä lasten huoltajien kanssa havainnoida lapsia/lapsiryhmiä ja tunnistaa lasten yksilöllisiä tuen tarpeita sekä tuen tarpeen ilmettyä suunnitella ja järjestää lapsille tarkoituksenmukaista tukea omassa lähiympäristössään
- Perheiden kanssa tehtävä yhteistyö sekä monialainen yhteistyö muiden lasten hoitoon tai kuntoutukseen, kasvatukseen ja opetukseen liittyvien tahojen kanssa
- Henkilökunta täyttää ”huoli lapsen tilanteesta”- kartoituslomakkeen, jonka pohjalta yhteydenotto veon ja sopiminen jatkosta

Arvio yhteistyön toteutumisesta

Leikki

Esim. Leikin havainnointi, aikuisen rooli leikissä (ohjaus, havainnointi, rikastaminen, leikkijä jne.), pitkäkestoisen leikin mahdollistaminen, lelujen saatavuus (yhteiskäyttö, kuvitettu mahdollisuudet), oppimisympäristöjen kehittäminen, lapset mukaan lelujen tilaamiseen, omien lelujen mahdollisuus, leikin lisääminen kaikkiin hetkiin, juonnellinen leikki, pitkäkestoisen leikin mahdollisuus, leikkimahdollisuudet ulkona, lähiympäristön hyödyntäminen.

Näin toimimme:

- Ihmettelemme ja tulkitsemme yhdessä lapsen kanssa asioita
- Porrastamme toimintaa ja siirtymiä päivän aikana pienryhmätoiminnan avulla. Tällä varmistamme kii-reettömän ja rauhallisen arjen sekä arjen taitojen harjoitteluun aikuisen tuella.
- Pienryhmätoiminnan avulla takaamme lapselle leikkirauhan ja helpotamme aikuisen osallistumista leik-keihin aktiivisemmin
- Tuemme pienryhmätoiminnalla lapsen pitkäaikaista toimintaa
- Kehitämme jatkuvasti leikki- ja oppimisympäristöjämme henkilöstön sekä yhteistyössä Pilke päiväkotien varhaiskasvatus- ja aluejohtajan kanssa
- Oppimisympäristöjen hyödyntäminen monipuolisesti ja joustavasti ryhmien välillä
- Pienryhmätoiminnan avulla takaamme lapselle leikkirauhan ja helpotamme aikuisen osallistumista leik-keihin ja leikin kehittämiseen aktiivisemmin
- Tuemme pienryhmätoiminnalla lapsen pitkäaikaista toimintaa ja leikkiä
- Tartutaan herkästi lasten mielenkiinnon kohteisiin ja käsitellään lasta kiinnostavia aiheita. Pois tuo-kiokeskeisyydestä.
- Luomme lapsen kiinnostuksen kohteista ryhmälle yhteisiä teemoja, joiden ympärille suunnittelemme ja toteutamme vasun mukaista toimintaa, huomioiden luontopainotteisuuden.

Miten osallisuus huomioidaan?

- Pidämme leikki-, askartelu- ja tutkimusvälineet lasten saatavilla
- Otamme lapsen toiveet, mielipiteet ja kiinnostuksen kohteet huomioon suunnitellessamme ja toteutta-essamme toimintaa
- Huomioimme lasten toiveet ja tarpeet ympäristön suunnittelussa

Toimintatapojen tarkennus tiimiin:

Arviointisuunnitelma + arviointi

- Onko kuvia hyödynnetty kaikissa ryhmissä leikkien ja toimintojen yhteydessä?
- Onko ryhmien välinen yhteistyö ja oppimisympäristöjen hyödyntäminen ollut aktiivista ja onnistunutta?
- Leikkien jatkuvuuden mahdollistaminen?
- Onko lasten ideoita toimikauden aikana toteutettu? Entä huoltajien? Lukumäärät?
- Onko leikin havainnointi ryhmissä ollut aktiivista?

Pedagoginen dokumentointi

Esim. lasten vasut arjen työkaluksi, lapsikohtaisen materiaalin kerääminen (kansio, sähköinen kansio, vihko jne.), kirjaaminen, videointi, valokuvaaminen, haastattelut, aikuisten havainnot, keskustelut, lasten osallisuus, aikaa ihmettelylle, aikaa pohdinnalle, esille asiat joita ollaan jo tehty, pedagoginen dokumentointi kaikkien vastuulla, arjen tilanteiden dokumentointi + tiimipalaverissa dokumenttien hyödyntäminen, jatkuvuus, vasujen koontilomake käyttöön, käsitteen ”pedagoginen dokumentointi” avaaminen kaikille.

Näin toimimme:

- Lasten Drive-kansioihin kuvien ottaminen säännöllisesti ja huomioiden kuvausluvut. Lasten kuvien hyödyntäminen arjessa, esimerkiksi erilaisten teemapäivien kuvat. Kuten lasten oikeuksien päivä, eläinten viikko. Näissä voidaan pyytää vanhemmilta kuvia lasten lemmikeistä ja mieluisasta tekemisestä vapaa-ajalla. Varhaiskasvatuksen arjessa esimerkiksi vuodenaikojen vaihteluiden havainnointi, jossa hyödynnetään valokuvausta sekä videointia.
- Lasten vasuista käydään keskustelua tiimeissä, mitkä ovat lasten tavoitteet, millä tavoin ne saavutetaan ryhmässä, jokainen tiimin jäsen sitoutuu toiminnan toteuttamiseen, lapsen tavoitteiden toteutumista arvioidaan tietyn väliajoin. Ryhmän toimintaa ja oppimisympäristöä muutetaan lasten tavoitteiden mukaisesti.
- Lapset huomioidaan yksilöllisesti. Aamulla lasten tullessa jokaiselle lapselle osoitetaan elein, ilmein ja sanoin heidän olevan tärkeitä sekä tervetulleita hoitoon. Toiminnassa huomioidaan osallisuus kuuntelemalla lasten mielipiteitä, havainnoimalla heidän kiinnostuksen kohteita, antamalla vaihtoehtoja valita, lasten mahdollisuus vaikuttaa varhaiskasvatukseen arkeen esimerkiksi äänestämällä. Huomioidaan vaihtoehtoisten kommunikointivälineiden käyttö kuten esimerkiksi kuvat. Näin myös lapset, joilla puheenkehityksessä viivästymää voivat osallistua sekä ilmaista mielipiteitään.
- Lapsia havainnoidaan varhaiskasvatuksen arjessa ja kirjataan havaintoja ylös. Näissä huomioidaan erityisesti leikkien roolien jakautumiset, onko kaikilla leikkikaveri, leikkitaitojen kehittyminen (onko ikätasoista), leikin sisältö (miten lapsi kommunikoi toisten lasten kanssa, mitä asioita lapset käsittelevät leikin kautta).
- Arjessa toimimme pienryhmissä, jonka avulla kasvattajalla on enemmän aikaa ohjata lapsia sekä kuunnella lapsen mielipiteitä ja toiveita.

Miten osallisuus huomioidaan?

- Lapset huomioidaan yksilöllisesti. Aamulla lasten tullessa jokaiselle lapselle osoitetaan elein, ilmein ja sanoin heidän olevan tärkeitä sekä tervetulleita hoitoon. Toiminnassa huomioidaan osallisuus kuuntelemalla lasten mielipiteitä, havainnoimalla heidän kiinnostuksen kohteita, antamalla vaihtoehtoja valita, lasten mahdollisuus vaikuttaa varhaiskasvatukseen arkeen esimerkiksi äänestämällä. Huomioidaan vaihtoehtoisten kommunikointivälineiden käyttö kuten esimerkiksi kuvat. Näin myös lapset, joilla puheenkehityksessä viivästymää voivat osallistua sekä ilmaista mielipiteitään.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

- Onko pedagogisen dokumentoinnin osaamista saatu koko työyhteisön käyttöön?
- Onko arkea kuvattu ja videoitu?
- Onko kuvia ja videoita hyödynnetty havainnoinnissa?
- Onko havainnoinnin dokumentointi eri keinoin ollut aktiivista?
- Onko ryhmissä toteutettu dokumentointia aktiivisesti? Minkälaista? (valokuvaaminen, kasvunkansio, videointi, sadutus jne.)
- Onko lapsen osallisuutta dokumentoinnissa tuettu (lapsi otettu mukaan)?
- Onko lasten ideoihin, ihmettelyihin, kysymyksiin ja keskusteluihin tartuttu?
- Onko pedagogisen dokumentoinnin osaamista saatu jalkautettua henkilöstön kesken?

Tunne- ja vuorovaikutustaidot, sekä sensitiivisyys

Esim. Vahvuusvaris + muut positiivisen pedagogiikan materiaalit, Piki-materiaali, draama (pöytäteatteri, esitykset, käsinuket jne.), asioiden käsittely silloin kun asia on ajankohtainen, tunnemittarit, vahvuudet toiminnan keskiössä, myönteisen palautteen antaminen lapsille ja aikuisille, vahvuuksien säännöllinen läpikäynti, ystävällisten tekojen kerääminen, lapsi apuopeksi (itsetunnon ja rohkeuden vahvistaminen), Fanny-kirjat, aikuisen malli, tunteiden sanoittaminen, toiminnan ennustettavuus

Näin toimimme:

- Tuemme lapsia aktiivisesti tunnetaitojen harjoittelemisessa (tunteiden sanoittaminen, tunnistaminen, Pienin askelin -materiaali, tunnekortit jne. erilaiset materiaalit)
- Ohjaamme toimimaan hyvien tapojen mukaisesti (kaveritaidot) à kasvattajan rooli ja esimerkki tärkeä vuorovaikutustilanteissa
- Tuemme lapsia ristiriitatilanteiden selvittämisessä
- Toimimme yhdessä toisten aikuisten kanssa hyvässä vuorovaikutuksessa (hyvät tavat)
- Sanattoman viestinnän huomioiminen (ilmeet, eleet, äänenpainot)
- Huomioimme keskustelusta nousseet pohdinnat, ideat ja ajatukset
- Ihmettelemme ja tulkitsemme yhdessä lapsen kanssa asioita
- Sanoitamme tekemistä ja tapahtumia, näkemäämme ja kokemaamme
- Ihmettelemme, katselemme, tutkimme ja tarkastelemme yhdessä lapsen kanssa
- Hyödynnämme arjen tilanteita oppimisessa, opetelemme leikin ja toiminnan varjolla. Mahdollistamme oppimisen kaikissa arjen tilanteissa ja toiminnoissa.
- Annamme lapselle aikaa ja kannustamme oivaltamaan itse. Luomme kannustavan ilmapiirin aktiiviselle oppimiselle ja yrittämiselle.
- Teemme lapsen oppimista näkyväksi (dokumentointi) > lasten tuotokset, valokuvia, sadutuksia jne. tallennetaan ja tarkastellaan yhdessä lapsen kanssa
- Iloitsemme yhdessä lapsen kanssa uuden oppimisesta
- Kohtaamme jokaisen lapsen välittävästi, jotta lapsi tuntee olonsa tärkeäksi
- Tuemme lapsen omatoimisuuden ja vastuunkantamisen harjoittelemista
- Sadutamme lasta säännöllisesti
- Tuemme lapsen yhteenkuuluvuuden tunnetta ja jakamisen taitoa
- Yhteiset säännöt, turvallinen läsnä oleva aikuinen, tutustumisleikit, yhteinen toiminta, tapahtumat, retket jne.
- Ihmettelemme ja tulkitsemme yhdessä lapsen kanssa asioita
- Porrastamme toimintaa ja siirtymiä päivän aikana pienryhmätoiminnan avulla. Tällä varmistamme kii-reettömän ja rauhallisen arjen sekä arjen taitojen harjoittelemisen aikuisen tuella. Pienryhmätoiminnalla takaamme läsnä olevan aikuisen juuri siinä hetkessä pienryhmän lapsille.

Miten osallisuus huomioidaan?

- Otamme lapset huomioon tasapuolisesti ja henkilökohtaisesti
- Huomioimme, että jokainen lapsi tulee kuulluksi ja nähdyksi, ja että hänellä on mahdollisuus osallistua toimintaan. Huomioimme myös ”hiljaisemmat lapset”.
- Olemme vuorovaikutustilanteissa aidosti läsnä, kuunnellen ja keskustellen sekä antaen lapselle aikaa ja tilaa. Huomioimme keskustelusta nousseet pohdinnat, ideat ja ajatukset.

- Otamme lapsen toiveet, mielipiteet ja kiinnostuksen kohteet huomioon suunnitellessamme, toteuttaessamme ja arvioidessamme toimintaa
- Annamme lapselle mahdollisuuksia tehdä päätöksiä oman arjen toiminnoistaan (esim. ruoan annosteleminen, leikin ja leikkikaverin valinta)
- Mahdollistamme vaikuttamisia erilaisin keinoin, esim. äänestäminen, neuvottelu jne.
- Huomioimme, että jokainen lapsi tulee kuulluksi ja nähdyksi, ja että hänellä on mahdollisuus osallistua toimintaan. Huomioimme myös hiljaisemmat/puhumattomat lapset.
- kokous, äänestäminen, mielipiteen kysyminen kahden kesken, mielipiteen ilmaiseminen kuvien avulla
- Kohtaamme jokaisen lapsen välittävästi, jotta lapsi tuntee olonsa tärkeäksi
- Huomioimme ja havainnoimme lasta yksilöllisesti pienryhmätöiden aikana
- Huomioimme lasten toiveet ja tarpeet ympäristön suunnittelussa
- Otamme lapsen toiveet, mielipiteet ja kiinnostuksen kohteet huomioon suunnitellessamme ja toteuttaessamme toimintaa (vasukeskustelut).
- Vahvistamme huoltajien osallisuutta, esim. esikoululaisten koti- ja tutkimustehtävät, Daisyn kyselyt
- Osallistamme lasta pieniin arjen askareisiin ja työtehtäviin
- Otamme huoltajien palautteita, toiveita ja ideoita vastaan (vanhempainillat, vasukeskustelut jne.) ja teemme näitä konkreettisesti näkyväksi, huomioimme toiminnan suunnittelussa
- Annamme lapselle mahdollisuuksia tehdä päätöksiä oman arjen toiminnoistaan (esim. ruoan annosteleminen, leikin ja leikkikaverin valinta). Mahdollistamme vaikuttamisia erilaisin keinoin, esim. äänestäminen, neuvottelu jne.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

- Onko tunnetaitojen tukeminen ryhmissä ollut aktiivista? Onko eri työkaluja ja menetelmiä käytetty?
- Onko aikuisten toiminta ollut hyvien tapojen mukaista? Onko lapsia tuettu hyvien tapojen mukaiseen toimintaan?
- Onko lasten osallisuutta tuettu? Ovatko lapset säännöllisesti päässeet osallistumaan suunnitteluun ja toteutukseen kehitystasoa vastaavalla tavalla?
- Onko jokainen lapsi tullut kohdatuksi ja kuulluksi jokaisena päivänä?
- Vuorovaikutuksen arvioinnin materiaalin käyttäminen ryhmissä
- Ovatko lapset saaneet vaikuttaa ja tehdä päätöksiä koskien omaa arkeaan?

Arviointi

Esim. peukuttaminen, vihreä/punainen merkki, tunnehyrrä (Oppi ja Ilo), tunnemittarit, kuvat, muistot näkyviksi, keskustelut lasten kanssa, lasten ideat näkyviksi, numeroarvioinnin harjoittelu, huoltajien palautteen käsittely ja huomiointi, oman työn videointi ja arviointi, arviointimateriaalin hyödyntäminen (esim. Parrila), lapset mukaan videoidun materiaalin arviointiin, lapsen kanssa tekeminen ”pilkotaan” ja arvioidaan, omat kyselyt (esim. Google Forms), saduttaminen, lapsen aito kuunteleminen, arviointia jokaiseen tiimipalaveriin, itsearviointilomakkeen käyttö, toimintakulttuurin kehittämistavat

Näin toimimme:

- Lapset otetaan aktiivisesti mukaan arvioimaan päiväkodin toimintaa. Arviointikeinoja kehitetään sel-laiseksi, että kaikkien lasten ääni olisi mahdollista saada kuuluviin. Käytössä ovat esimerkiksi peukkuarvi-oinnit, tunnemittarit, erilaiset kyselyt, sekä itsearviointit kuvia hyödyntäen. Myös pedagogista doku-mentointia hyödynnetään arvioinneissa. Keskustelut lasten kanssa toimivat myös arvioinnin välineenä.
- Huoltajat otetaan myös mukaan arvioimaan päiväkodin toimintaa. Huoltajien ääni saadaan kuuluviin päivittäisissä keskusteluissa sekä lasten vasu-keskusteluissa. Huoltajat pääsevät arvioimaan päiväkodin toimintaa myös erilaisten heille suunnattujen kyselyiden avulla.

Miten osallisuus huomioidaan?

- Huomioidaan lasten kasvu ja kehitys keinoissa, joilla heidät otetaan mukaan toiminnan arviointiin. Hyö-dynnetään kuvia ja monipuolisesti erilaisia arvioinnin välineitä.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

- Käydään läpi keinoja, joilla lapsia on otettu mukaan toiminnan arviointiin. Arvioidaan kuinka ne ovat toi-mineet. Kirjataan käytetyt keinot.
- Onko vaikuttaminen mahdollistettu monipuolisesti erilaisin menetelmin?
- Onko lapsia havainnoitu?
- Onko tuumaustauot toteutuneet? Missä määrin?
- Onko henkilökunta tehnyt itsearviointilomakkeen?
- Onko arviointia tehty vuosikellon/suunnitelman mukaisesti?
- Onko huoltajien toiveita ja näkemyksiä saatu kerättyä?
- Ovatko lapset saaneet osallistua aktiivisesti toiminnan arviointiin? Kuinka usein?

Monilukutaito ja digitaalinen osaaminen

Esim. harjoitellaan kriittistä lukutaitoa, keskustellaan ikärajoista, tartutaan lasten aloitteisiin, huolehditaan lasten tietosuojasta, tutustutaan lasten digitaaliseen maailmaan, tarjotaan vain ikätasoon sopivaa sisältöä, laitteet lasten saatavilla, laitteiden toimivuuden varmistaminen, työskentelyasennot, äänenvoimakkuus, näytönkirkkaus, tiedonhaku yhdessä lapsen kanssa, arjen teknologiaan tutustuminen, kuvien ja videoiden hyödyntäminen, medialukutaito, myönteinen suhtautuminen digitaalisiin ympäristöihin, digitaalisten ympäristöjen hyödyntäminen lasten osallisuuden vahvistamisessa, henkilöstön osaaminen, laitehuolto yhdessä lasten kanssa, tutustutaan näppäimistöön ja yleisimpiin symboleihin, käyttö osana oppimisen tukea, sovelluksiin tutustuminen, pedagoginen dokumentointi

Näin toimimme:

- Harjoittelemme vuorovaikutustaitoja päivittäisissä kohtaamisissa lasten kanssa, kuten myös yhteisillä tunnetaitohetkillä
- Käymme läpi erilaisia tapoja viestiä
- Hyödynnämme kuvia arjessa (aamu- ja päiväpiirit, siirtymätilanteet, välineet)
- Nimeämme paikkoja ja esineitä suomen ja englanninkielellä
- Toteutamme erilaisia kuvasuunnistuksia ja etsintätehtäviä eri medioita hyödyntäen
- Esiopetuksessa tutkitaan salakirjoitusta
- Tutustutaan TVT –laitteisiin ja hyödynnetään niitä monipuolisesti eri toiminnoissa
- Tuemme lasten ymmärrystä siitä, että viestinnän välineitä on lähes rajattomasti (sanaton, sanallinen, kuvat, äänet, liikkeet). Viestejä tulkitaan yhdessä lasten kanssa, eikä lasta jätetä yksin viestien kanssa, koska viestejä voidaan väärinymmärtää.

Miten osallisuus huomioidaan?

- Kuvat ryhmässä auttavat lapsia hahmottamaan arkea ja oppimisympäristöä ja tekemään omaan toimintaan liittyviä valintoja.
- Lapsilla on mahdollista ottaa tabletteja käyttöön esimerkiksi tutkimista ja kuvaamista varten.
- Näytetään lapselle tapoja hyödyntää tabletteja omassa leikeissä ja toiminnassa.

Toimintatapojen tarkennus tiimiin

Arviointisuunnitelma ja arviointi:

- Arvioidaan ryhmässä käytössä olevien kuvien tarkoituksenmukaisuutta, onko riittävästi? Toimiiko? Onko lapset saaneet käyttää tabletteja tai Funtablea, onko niiden käyttöön perhehdytty?
- Onko erimuotoisia tekstejä tarkasteltu ja keskusteltu yhdessä lasten kanssa?
- Onko hyödynnetty materiaalieja, esim. Aikakausmedia?
- Onko median mahdollisesti tuottamista tunteista ja toimintatavoista keskusteltu lasten kanssa?

OPPIMISEN ALUEET

ILMAISUN MONET MUODOT

OPPIMISEN ALUEET

KASVAN, LIIKUN JA KEHITYN

OPPIMISEN ALUEET

KIELTEN RIKAS MAAILMA

OPPIMISEN ALUEET

MINÄ JA MEIDÄN YHTEISÖMME

OPPIMISEN ALUEET

TUTKIN JA TOIMIN YMPÄRISTÖSSÄNI

LAAJA-ALAINEN OSAAMINEN

AJATTELU JA OPPIMINEN

- Kannustamme lapsia tutkimaan ja ihmettelemään sekä rohkaisemme kysymään ja kyseenalaistamaan
- Selvitämme yhdessä erilaisia tilanteita lasten kanssa, asioita pohtien ja miettien
- Tartumme lasten ihmettelyihin ja pohdintoihin -> mietitään yhdessä
- Pohditaan syitä ja seurauksia
- Kannustetaan sinnikkyteen ja rohkaistaan lapsia yrittämään uudestaan

KULTTUURINEN OSAAMINEN, VUOROVAIKUTUS JA ILMAISU

- Suomalaisen kulttuurin/ kainuulaisuuden näkyväksi tekeminen esimerkiksi tutustumalla erilaisiin juhlapäiviin ja kansanperinteisiin > perinneleikit, laulut, ruoat
- Luodaan kasvatuksellisia tilanteita, joissa tutustutaan eri kulttuureihin mm. leikit, laulut, tavat, ruokailu, kieli
- Luodaan pohjaa hyväksyvään ja kunnioittavaan suhtautumiseen omaan ja toisiin kulttuureihin. (aikuisen malli tärkeä)
- Rohkaistaan lapsia tutustumaan toisiin ihmisiin ja erilaisiin kulttuureihin
- Itseilmaisua ja kielitietoisuutta tuetaan erilaisten harjoitusmateriaalien, draaman ja satujen avulla (ilmaissussa käytetään hyväksi satuteemoja)

ITSESTÄ HUOLEHTIMINEN JA ARJEN TAIDOT

- Autetaan lapsia tekemään itse
- Kannustetaan kokeilemaan ja yrittämään
- Tuetaan lapsia vähitellen havainnoimaan omaa vireystilaansa ja toimimaan vireystilan vaatimalla tavalla
- Arjen tilanteiden hyödyntäminen turvallisuuskasvatuksessa. Esimerkiksi mietitään yhdessä miten kaveria voi koskea (turva-alue)
- Rohkaistaan lapsia kertomaan omista tuntemuksistaan aikuiselle (esim. jano, kipu)
- Päiväkodissamme ja ryhmässämme on nolla-toleranssi kiusaamiselle. Kaikki kiusaamiseen liittyvät tilanteet käydään läpi ja niihin puututaan asiaan kuuluvalla vakavuudella.

OSALLISTUMINEN JA VAIKUTTAMINEN

- Annamme lapselle mahdollisuuksia tehdä päätöksiä oman arjen toiminnoistaan. Lapset kertovat esimerkiksi itse, minkä verran jaksavat syödä ja aikuinen annostelee sen mukaan.
- Varmistamme, että jokainen lapsi tulee kuulluksi ja nähdyksi päivän aikana, myös hiljaisemmat lapset
- Kysymme lapsilta mielipiteitä ja äänestämme yhteisistä asioista
- Hyödynnämme kuvia arjessa
- Selvitämme lasten mielenkiinnon kohteita ja huomioimme niitä toiminnan suunnittelussa
- Otamme lapset mukaan oppimisympäristöjen rakentamiseen ja muokkaamiseen

Lasten ääni saadaan kuuluviin esimerkiksi seuraavia keinoja hyödyntäen:

- Haastattelut
- Kyselymonisteet
- Saduttaminen
- Kuvien avulla keskusteleminen
- Piirroksat
- Leikkien havainnointi
- Kaksin keskeiset keskustelut